

Nowy paradymat: jak mniejsze modele, trenowane dłużej, pokonują gigantów.

W lutym 2023 Meta AI przedstawiła tezę, która zmieniła bieg rozwoju AI: wydajność nie zależy wyłącznie od liczby parametrów.

- **Dowód:** LLaMA 13B, model 10-krotnie mniejszy, przewyższa wydajnością GPT-3 (175B) na większości benchmarków.
- **Transparentność:** Model trenowany wyłącznie na publicznie dostępnych danych, co stanowi zerwanie z tradycją tajnych, firmowych zbiorów.
- **Zmiana Priorytetu:** Kluczowa staje się optymalizacja kosztów *wnioskowania (inference)*, a nie kosztów *treningu*.
- **Dziedzictwo:** Publikacja, która zapoczątkowała eksplozję innowacji w świecie open-source AI.

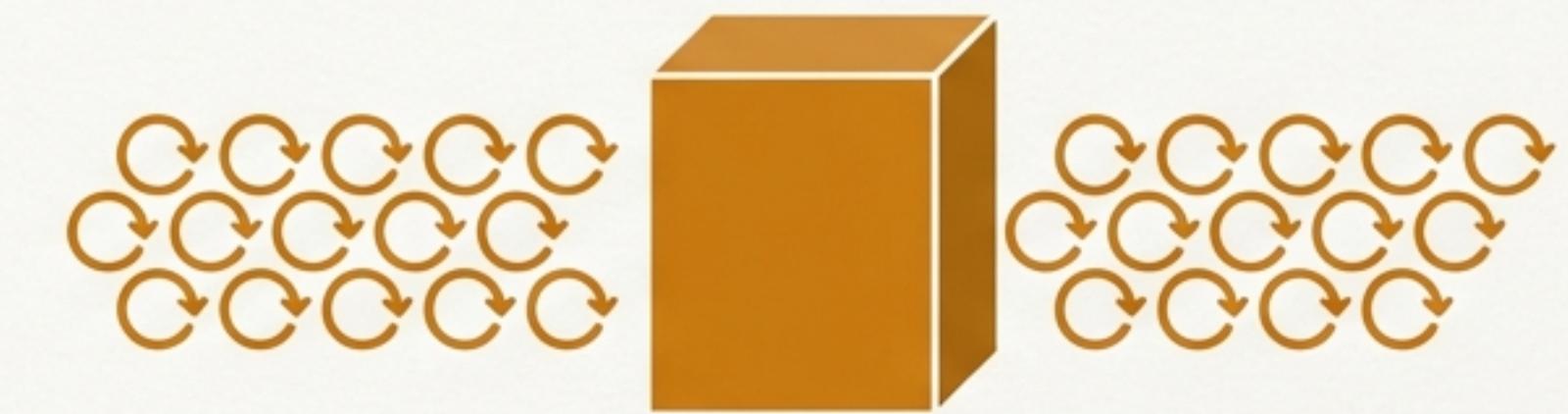

Ekonomia AI na nowo: Prawdziwym kosztem jest wnioskowanie, nie trening.

Stare Podejście: Optymalizacja Budżetu Treningowego

Hipoteza LLaMA: Optymalizacja Budżetu Wnioskowania

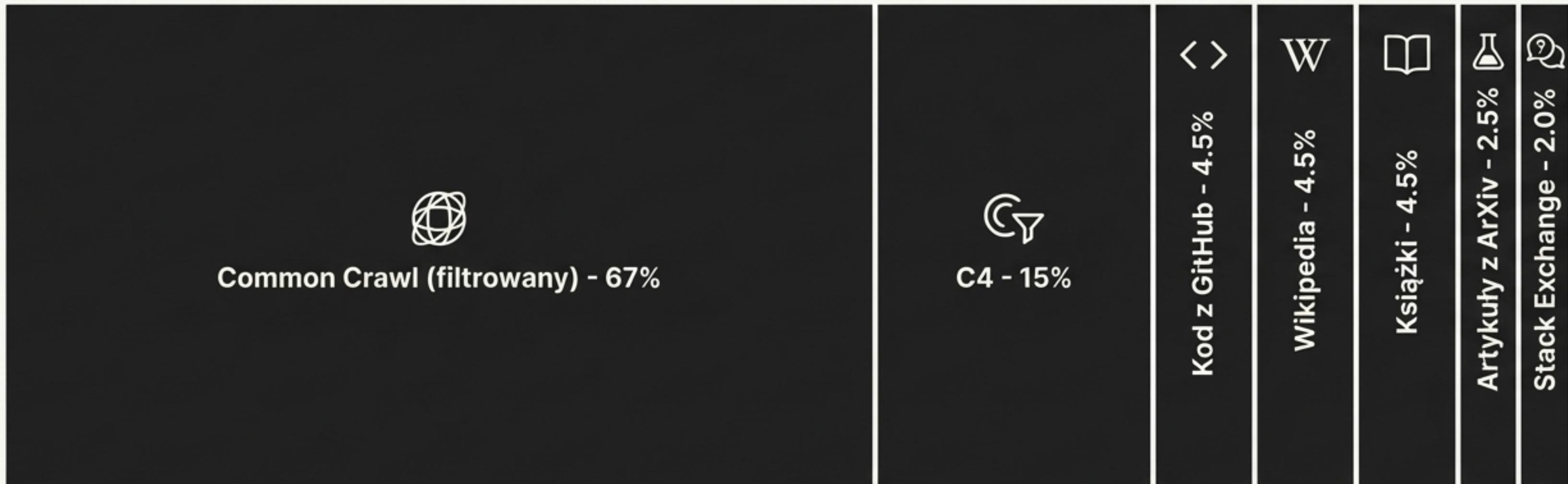
- **Założenie:** Więcej parametrów = lepsza wydajność.
- **Fokus:** Jednorazowa, ogromna inwestycja obliczeniowa w trening.
- **Problem:** Ignoruje bieżący koszt obsługi milionów zapytań dziennie, który staje się dominujący w cyklu życia modelu.

- **Założenie:** Mniejszy model trenowany na większej ilości danych jest tańszy i szybszy w masowym użyciu.
- **Fokus:** Długoterminowa efektywność i koszt per-zapytanie.
- **Obserwacja:** Wydajność modelu 7B wciąż rosła nawet po przetworzeniu 1 biliona tokenów, co przeczyło dotychczasowym prawom skalowania.

Pytanie nie brzmi 'jaki model najszybciej wytrenować do poziomu X?', lecz 'jaki model o wydajności X jest najtańszy w masowej eksploatacji?'.

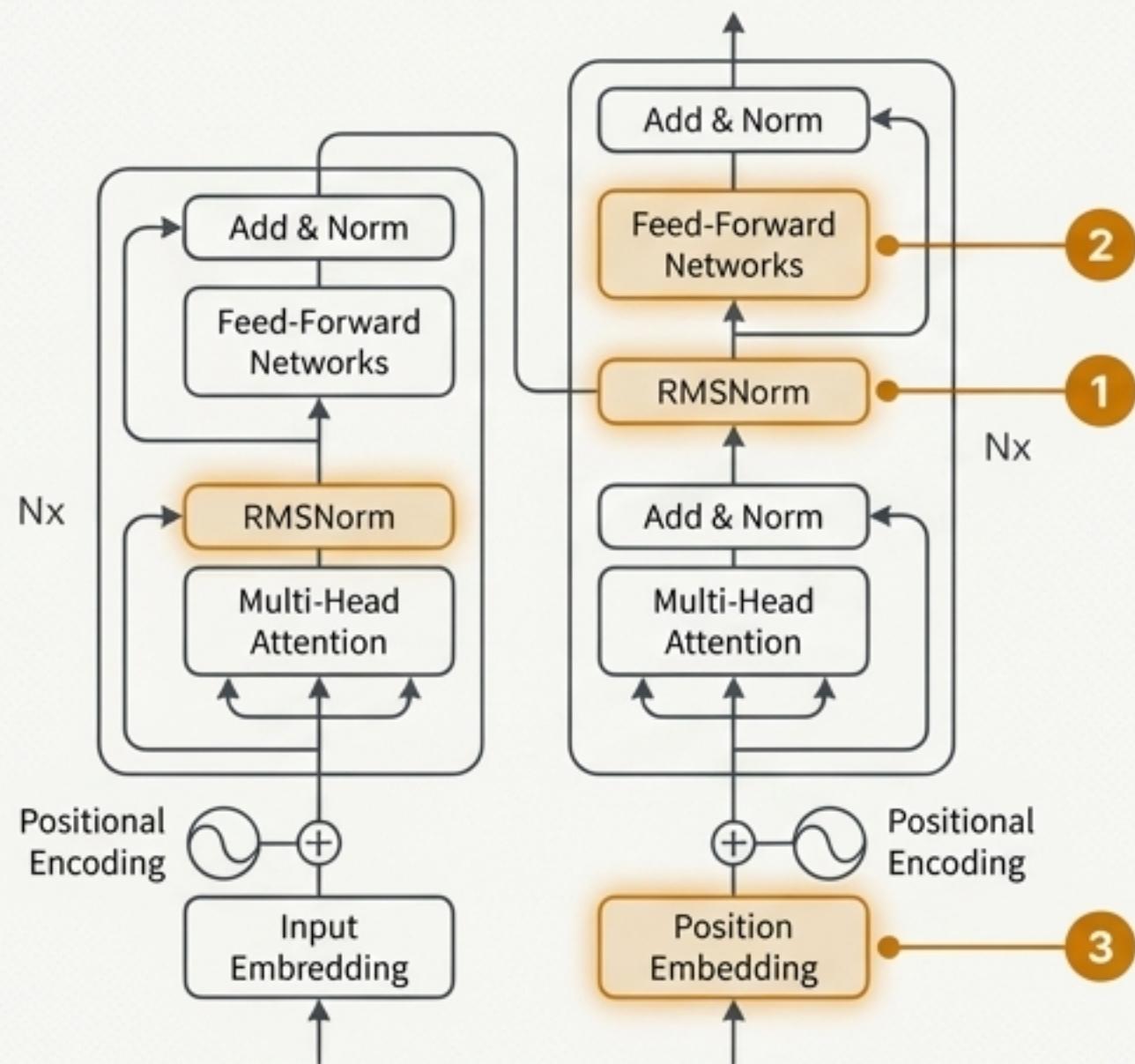
Fundament wiedzy: 1.4 biliona tokenów z publicznie dostępnych źródeł.

Pełna transparentność zbioru treningowego – w przeciwieństwie do tajemniczych i niedostępnych danych używanych przez konkurencję (np. ‘Books2’ GPT-3).

Architektura: Inteligentna ewolucja, a nie rewolucja.

Zamiast tworzyć nową architekturę od zera, LLaMA czerpie z istniejącej architektury Transformer, wprowadzając trzy kluczowe, synergiczne ulepszenia.

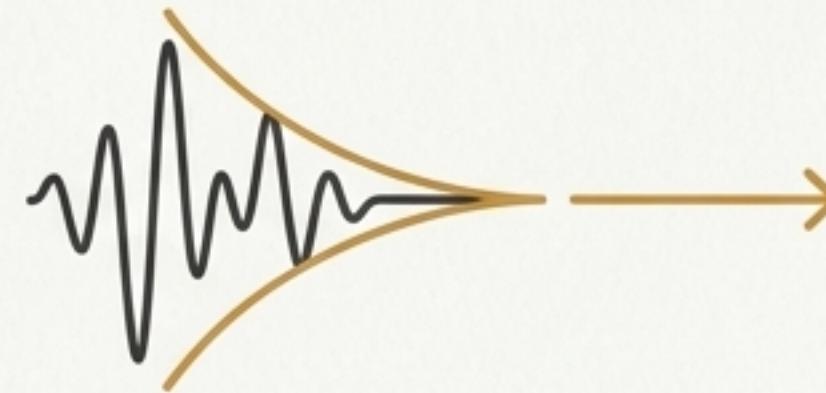
Trzy Filary Ulepszeń:

- 1. Pre-normalizacja z RMSNorm:** Dla stabilności treningu.
- 2. Funkcja Aktywacji SwiGLU:** Dla większej wydajności.
- 3. Rotary Position Embeddings (RoPE):** Dla lepszego rozumienia długich sekwencji.

To jak tuning silnika, a nie projektowanie nowego silnika.

Wniosek: Siła LLaMA nie leży w pojedynczej innowacji, lecz w inteligentnym połączeniu sprawdzonych rozwiązań.

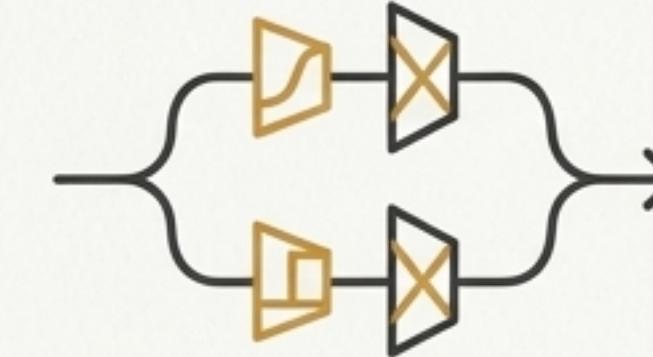
Kluczowe ulepszenia architektoniczne w praktyce.

Pre-normalizacja (RMSNorm)

Cel: Poprawa stabilności treningu. Zamiast normalizować wyjście każdej pod-warstwy transformera, normalizowane jest jej wejście.

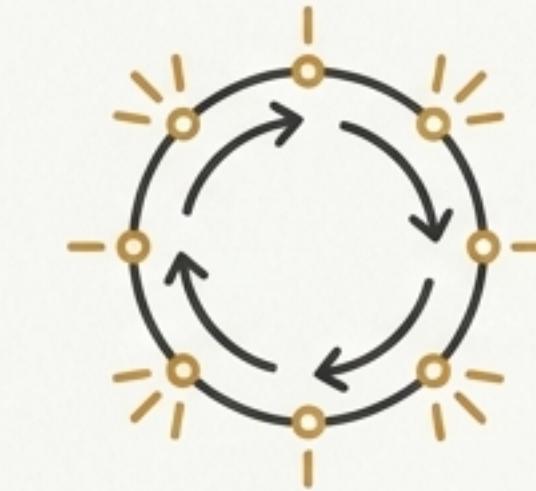
Korzyść: Zapobiega problemowi zanikających/eksplodujących gradientów podczas wielotygodniowych sesji treningowych.

Funkcja Aktywacji SwiGLU

Cel: Zastąpienie standardowej funkcji ReLU w celu poprawy wydajności (zainspirowane modelem PaLM).

Korzyść: Zapewnia mierzalny wzrost efektywności obliczeniowej przy wymiarze `2/3 \* 4d`.

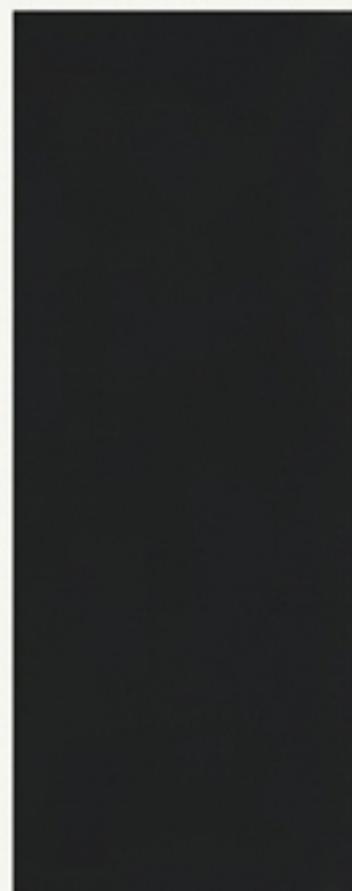
Rotary Embeddings (RoPE)

Cel: Zastąpienie absolutnych osadzeń pozycyjnych na rzecz względnych (zainspirowane GPT-Neo).

Korzyść: Umożliwia modelowi lepsze rozumienie relacji między słowami w długich sekwencjach.

Inżynieria w służbie wydajności: Jak wytrenowano 65B w 21 dni.

Wynik: Przetwarzanie ~380 tokenów/sekundę/GPU na 2048 kartach A100.
Trening na 1.4 biliona tokenów zajął około **21 dni**.

Standardowe
Podejście

LLaMA (xformers +
Checkpointing)

Ogromne
oszczędności
pamięci

Kluczowe Optymalizacje:

- **Biblioteka xformers:** Wykorzystano efektywną implementację mechanizmu uwagi, która nie przechowuje pełnych macierzy uwagi, drastycznie redukując zużycie pamięci.
- **Activation Checkpointing:** Zamiast przechowywać wszystkie aktywacje dla propagacji wstecznej, zapisywano tylko te kosztowne obliczeniowo (np. wyjścia z warstw liniowych) i przeliczano resztę 'w locie'.

Wniosek: Oszczędności pamięci i zoptymalizowana komunikacja między GPU uczyniły projekt wykonalnym na tej skali.

Starcie tytanów: LLaMA 13B deklasuje 10x większego GPT-3 175B

MNIEJSZY MODEL WYGRYWA.

Benchmark Category	Benchmark	LLaMA 13B	GPT-3 175B
Rozumowanie zdroworozsądkowe	HellaSwag	79.2	78.9
	WinoGrande	73.0	70.2
Odpowiedzi na pytania	TriviaQA (0-shot)	56.6	<i>43.5 (Gopher)</i>
	NaturalQuestions	20.1	14.6

Kluczowa Implikacja: Mniejszy model trenowany na większej ilości danych posiada gęstszą, lepiej zorganizowaną wiedzę na każdy parametr.

Aspekt Demokratyzacji: Model tej klasy staje się możliwy do uruchomienia (z wysiłkiem) na pojedynczej, potężnej konsumenckiej karcie graficznej.

LLaMA 65B: Walka w najwyższej lidze z Chinchilla i PaLM.

Ogólna Wydajność

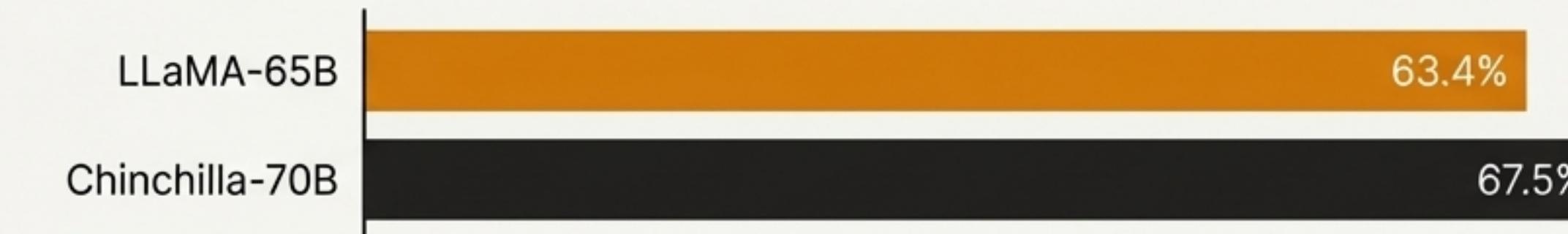
LLaMA-65B jest w pełni konkurencyjny z Chinchilla-70B i przewyższa go na większości zadań z kategorii 'common sense reasoning'.

Niespodziewane Zwycięstwo (Benchmark GSM8k - matematyka)

Wniosek: Generalista niemal pokonuje (i przewyższa w maj1@k) specjalistę na jego własnym polu, mimo braku specjalistycznego treningu.

Uczciwa Ocena Słabości (Benchmark MMLU)

Prawdopodobna przyczyna: Znacznie mniejsza ilość danych książkowych i akademickich w zbiorze treningowym LLaMA (177GB) w porównaniu do konkurencji (do 2TB).

Lustro niedoskonałego świata: Ograniczenia LLaMA.

Kluczowa obserwacja: Modele odzwierciedlają zarówno wiedzę, jak i społeczne uprzedzenia zawarte w danych treningowych.

1. Toksyczność (RealToxicityPrompts)

Poziom toksyczności rośnie wraz z rozmiarem modelu.

LLaMA-7B

0.106

LLaMA-65B

0.128

LLaMA-65B (wynik 0.128) generuje więcej toksycznych treści niż LLaMA-7B (wynik 0.106).

2. Uprzedzenia (CrowS-Pairs)

Zmierzone stereotypy w 9 kategoriach.

LLaMA-65B wykazuje szczególnie wysoki poziom uprzedzeń w kategorii **religii** (wynik 79.0).

3. Uprzedzenia Płciowe (WinoGender)

Model popełnia znacznie więcej błędów, gdy płeć w zdaniu jest sprzeczna ze stereotypem zawodowym.

Przykład: Poprawność spada przy zdaniach typu 'pielęgniarka' (mężczyzna) lub 'inżynierka' (kobieta), co dowodzi internalizacji społecznych uprzedzeń.

Konsekwencje zwycięstwa: Demokratyzacja badań i eksplozja innowacji.

Trwały Wpływ na Ekosystem AI

- **Demokratyzacja Badań:** Uwolnienie wag modeli dla społeczności naukowej umożliwiło uniwersitetom, startupom i małym zespołom prowadzenie badań na modelach klasy SOTA.
- **Fundament Open-Source:** LLaMA stała się bazą dla setek kolejnych modeli i narzędzi, napędzając bezprecedensowy rozwój otwartego AI.
- **Nowa Ekonomia AI:** Efektywność wnioskowania na stałe stała się kluczowym priorytetem w projektowaniu modeli.

Instruction Fine-Tuning

Wynik w benchmarku MMLU wzrasta z

63.4% do 68.9%

Sygnal: Pokazuje to ogromny potencjał "wyrównywania" (alignment) modeli bazowych do praktycznych zastosowań.

Pytanie na przyszłość.

Tworząc coraz potężniejsze modele na danych z całego internetu,
czy budujemy lepsze narzędzia do rozumienia świata,
czy raczej coraz doskonalsze lustra, które bezkrytyczne
odbijają wszystkie jego niedoskonałości?

I jak mądrze skalować możliwości,
nie skalując proporcjonalnie potencjalnych szkód?